

Συγκριτικό Εκκλησιαστικό Δίκαιο

Ενότητα 3η: Η ελληνική εθνική νομοθεσία (μέρος Γ')

Κυριάκος Κυριαζόπουλος

Τμήμα Νομικής Α.Π.Θ.

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Η ελληνική εθνική νομοθεσία (μέρος Γ')

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Περιεχόμενα ενότητας

1. Άρθρο 4 του ν.4301/2014 – η έννοια του Κανονισμού
2. Άρθρο 4 του ν.4301/2014 – το περιεχόμενο του Κανονισμού
3. Άρθρο 5 του ν.4301/2014

Σκοποί ενότητας

- Ανάλυση επιμέρους εννοιών που απαντώνται στα άρθρα 4 και 5 του ν. 4301/2014
- Κριτική αποτίμηση των αντίστοιχων νομοθετικών διατάξεων

Άρθρο 4 του ν.4301/2014 (1/2)

“Ο κανονισμός για να είναι έγκυρος πρέπει να μην έρχεται σε αντίθεση προς τη δημόσια τάξη και τα χρηστά ήθη και πρέπει να καθορίζει: α) την επωνυμία, η οποία περιέχει οπωσδήποτε τη βασική προσδιοριστική της θρησκείας λέξη στην ελληνική γλώσσα ή την πιστή απόδοσή της με ελληνικούς χαρακτήρες και την ένδειξη «Θρησκευτικό Νομικό Πρόσωπο», β) την έδρα, γ) την εσωτερική οργανωτική δομή του, δ) τα όργανα της διοίκησης, τους όρους ανάδειξης ή διορισμού και παύσης τους και τους κανόνες λειτουργίας τους, ε) τους όρους ανάδειξης, εκλογής ή επιλογής των θρησκευτικών λειτουργών, στ) τον τρόπο της δικαστικής και εξώδικης αντιπροσώπευσης, ζ) τους όρους εισόδου, αποχώρησης και αποβολής των μελών του, καθώς και τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, ...

Άρθρο 4 του ν.4301/2014 (2/2)

..η) τους όρους με τους οποίους συγκαλείται, συνεδριάζει και αποφασίζει το ανώτατο συλλογικό όργανο, θ) τους πόρους του και την προέλευσή τους, ι) τις τυχόν σχέσεις, αλληλεξαρτήσεις, πνευματικούς και διοικητικούς δεσμούς με ημεδαπό εκκλησιαστικό πρόσωπο, καθώς και με θρησκευτικές κοινότητες ή οργανώσεις της αλλοδαπής, ια) τους όρους τροποποίησης του κανονισμού και ιβ) τους όρους για τη διάλυση του νομικού προσώπου. Στον κανονισμό ορίζεται με σαφήνεια η θρησκεία, το δόγμα και η Ομολογία πίστεως, την οποία υπηρετεί το νομικό πρόσωπο, περιγράφονται οι διδασκαλίες και οι λατρευτικές εκδηλώσεις τους και αναφέρονται όλα τα ιερά κείμενα και οι κανόνες, οι οποίοι συγκροτούν το θρησκευτικό και οργανωτικό περιεχόμενό της και το δεσμεύουν.”

Η έννοια του Κανονισμού

- Ο όρος «Κανονισμός» δεν είναι ορθός, θα έπρεπε να ακολουθείται ο αντίστοιχος για τα σωματεία όρος του ΑΚ «καταστατικό» κι αυτό διότι η έννοια του κανονισμού θα έπρεπε να επιφυλάσσεται για τις κανονιστικές πράξεις του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) ενός Θρησκευτικού Νομικού Προσώπου.
- Στο εξής όπου αναφερόμαστε στον Κανονισμό του άρθρου 4 θα χρησιμοποιούμε τη λέξη **«καταστατικό»**.

Το περιεχόμενο του Κανονισμού (1/9)

- Απαραίτητα στοιχεία του καταστατικού είναι τα εξής:
 - i. επωνυμία
 - ii. έδρα

Το περιεχόμενο του Κανονισμού (2/9)

iii. εσωτερική οργανωτική δομή (δηλαδή κανόνες οργάνωσης), η οποία μπορεί να λαμβάνει τη μορφή τριών ειδών/πολιτευμάτων:

- **μοναρχική,**
 - **ολιγαρχική και**
 - **δημοκρατική**
- ✓ Τα πολιτεύματα δύνανται να συντρέχουν συνδυαστικά στα διάφορα τοπικά, περιφερειακά, εθνικά και διεθνή επίπεδα μιας θρησκευτικής οργάνωσης.

Το περιεχόμενο του Κανονισμού (3/9)

→ Το παράδειγμα της Ορθόδοξης Εκκλησίας της Ελλάδος: σε τοπικό επίπεδο ενορίας ή μονής το πολίτευμα είναι ολιγαρχικό, σε περιφερειακό επίπεδο μητρόπολης είναι κατά βάση μοναρχικό, σε εθνικό επίπεδο αυτοκέφαλης Εκκλησίας η οργάνωση είναι ολιγαρχική και σε διεθνές επίπεδο του συνόλου των ορθόδοξων αυτοκέφαλων Εκκλησιών το πολίτευμα είναι και πάλι ολιγαρχικό.

Το περιεχόμενο του Κανονισμού (4/9)

→ Άλλα παραδείγματα: η Εκκλησία των Βαπτιστών και οι εβραϊκές κοινότητες λειτουργούν δημοκρατικά, η Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία είναι μοναρχική σε όλα τα επίπεδα και οι περισσότερες προτεσταντικές εκκλησίες είναι ολιγαρχικές σε όλα τα επίπεδα.

Το περιεχόμενο του Κανονισμού (5/9)

- iv. όργανα διοίκησης, προϋποθέσεις ανάδειξης, διορισμού και παύσης λειτουργίας των οργάνων
- v. όροι ανάδειξης εκλογής ή επιλογής των θρησκευτικών λειτουργών
- vi. τρόπος δικαστικής και εξώδικης αντιπροσώπευσης
- vii. όροι εισόδου, αποχώρησης και αποβολής μελών

Το περιεχόμενο του Κανονισμού (6/9)

viii. όροι με τους οποίους συγκαλείται, συνεδριάζει και αποφασίζει το ανώτατο συλλογικό όργανο (δεν έχουν ωστόσο όλα τα Θρησκευτικά Νομικά Πρόσωπα τέτοιο συλλογικό όργανο, ενώ γεννάται ζήτημα και με τον όρο «ανώτατο»)

ix. πόροι και προέλευσή τους

Το περιεχόμενο του Κανονισμού (7/9)

- χ. τυχόν σχέσεις, αλληλεξαρτήσεις, πνευματικοί και διοικητικοί δεσμοί με ημεδαπό Εκκλησιαστικό Πρόσωπο και με θρησκευτική οργάνωση της αλλοδαπής (δηλαδή θα πρέπει να δηλώνεται ποια είναι η θέση της οικείας θρησκευτικής κοινότητας στη συλλογική οργάνωση) – **αντίθεση** της διάταξης αυτής **προς το διεθνές δίκαιο θρησκευτικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων**, σε ό,τι έχει να κάνει με τα ιεραρχικά θρησκευύματα

Το περιεχόμενο του Κανονισμού (8/9)

→ Το παράδειγμα της Καθολικής Επιτροπής από τον Πάπα στην Ελλάδα: για την ίδρυσή της η εθνική νομοθεσία απαιτεί 300 ιδρυτικά μέλη, ενώ ιδρυτής της Καθολικής Επιτροπής με βάση την καθολική θρησκευτική οργάνωση είναι ο Πάπας. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να **παραβιάζεται η θρησκευτική ελευθερία** αντίστοιχων θρησκευμάτων και να τους επιβάλλεται δημοκρατικό πολίτευμα.

Το περιεχόμενο του Κανονισμού (9/9)

- xi. όροι τροποποίησης και διάλυσης του Θρησκευτικού Νομικού Προσώπου (και, σε περίπτωση διάλυσης, αναφορά στην τύχη της περιουσίας του)

- xii. Θρησκεία, δόγμα και Ομολογία πίστεως την οποία ακολουθεί το Θρησκευτικό Νομικό Πρόσωπο

Άρθρο 5 του ν.4301/2014

“Αν συντρέχουν οι νόμιμοι όροι, το πρωτοδικείο δέχεται την αίτηση και διατάζει: α) να δημοσιευθεί στον τύπο η Ομολογία πίστεως και περίληψη του κανονισμού με τα ουσιώδη στοιχεία του και β) να εγγραφεί το νομικό πρόσωπο στο βιβλίο Θρησκευτικών Νομικών Προσώπων. Η εγγραφή αυτή είναι ημεροχρονολογημένη και περιλαμβάνει την επωνυμία και την έδρα του, την Ομολογία πίστεως, τη χρονολογία του κανονισμού, τα μέλη της διοικήσεως και τον θρησκευτικό λειτουργό, καθώς και τους όρους που περιορίζουν αυτούς. Ο κανονισμός επικυρώνεται από τον πρόεδρο του δικαστηρίου, κοινοποιείται στον εισαγγελέα πρωτοδικών και κατατίθεται στο αρχείο του πρωτοδικείου. Το θρησκευτικό πρόσωπο αποκτά προσωπικότητα από τη στιγμή που θα εγγραφεί στο βιβλίο και η εγγραφή γίνεται αμέσως μετά την έκδοση της απόφασης. Οι δικονομικές προθεσμίες άρχονται για το Δημόσιο από της κοινοποιήσεως της απόφασης στον εισαγγελέα, για τους τρίτους από την επόμενη της δημοσίευσης στον τύπο.”

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Κυριάκος Κυριαζόπουλος «Συγκριτικό Εκκλησιαστικό Δίκαιο. Ενότητα 3^η: Η ελληνική εθνική νομοθεσία (μέρος Γ')». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: http://opencourses.auth.gr/eclass_courses.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

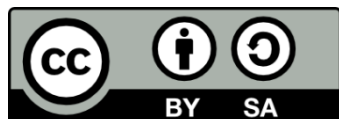

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Μαριάνθη-Ελένη
Διαμαντοπούλου

Θεσσαλονίκη, 19-04-2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

